

Intergemeentelijke samenwerking

2 december 2019

Bataljong, Antwerpen

Karen Alderweireldt (Vlinter-coördinator) en Johan Alleman (beleidsmedewerker streekontwikkeling)

– Tel. 02/211.56.40 – www.vlinter.be – E-mail: info@vlinter.be

Inhoudstafel

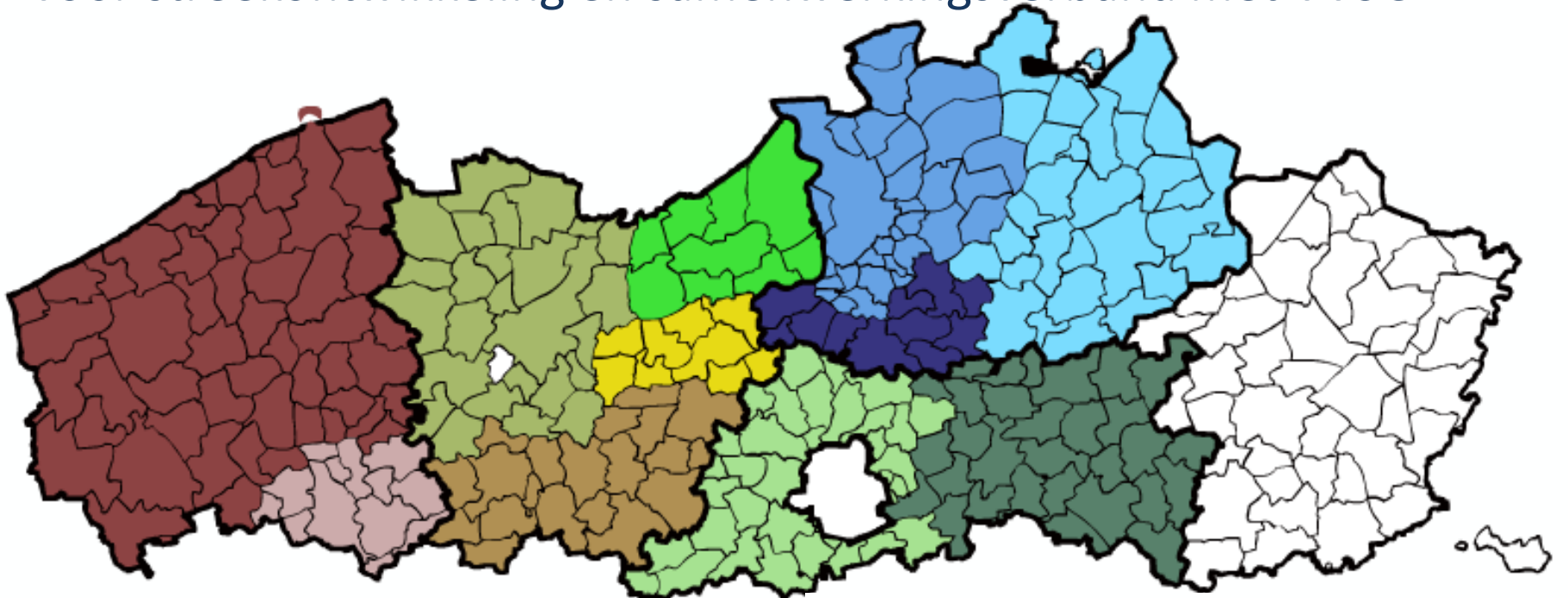
- 1. Wie is Vlinter?**
- 2. Wat is intergemeentelijke samenwerking?**
- 3. Wettelijk kader – Interlokale vereniging & projectvereniging**
- 4. Conclusies**

1. VLINTER

vlinter

Vlinter

- Vlinter = koepel 12 intergemeentelijke samenwerkingsverbanden voor streekontwikkeling en samenwerkingsverband met VVSG



2. WAT IS INTERGEMEENTELIJKE SAMENWERKING?

Intergemeentelijke samenwerking?

"Those who learned to collaborate and improvise most effectively have prevailed." (Charles Darwin)



**Twee of meer gemeenten die
op vrijwillige basis samenwerken**

Verschillende mogelijkheden

Gemeenten kunnen:

- Samenwerken door onderling overeenkomsten te sluiten (*cfr art. 387 DLB*)
- Samenwerken volgens de decretale vormen in DLB (*deel 3, titel 3*):
 - Interlokale verenigingen (IL)
 - Projectverenigingen (PV)
 - Dienstverlenende verenigingen (DV)
 - Opdrachthoudende verenigingen (OV)
 - Opdrachthoudende verenigingen met privé lidmaatschap
- Andere specifieke vormen van samenwerken:
 - OCMW-verenigingen, politiezones, hulpverleningszones, ...

3. WETTELIJK KADER



Wettelijk kader samenwerkingsverbanden

- **Decreet Lokaal Bestuur (DLB)**

22 12 2017 – ingegaan januari 2019

- **Decreet is van toepassing op:**

1. Samenwerkingsverbanden van gemeenten met hele ambtsgebied binnen Vlaamse Gewest valt;
2. Samenwerkingsverbanden die krachtens het samenwerkingsakkoord van 13 februari 2014 tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreffende de gewestgrensoverschrijdende intercommunales onder het recht van het Vlaamse Gewest ressorteren.

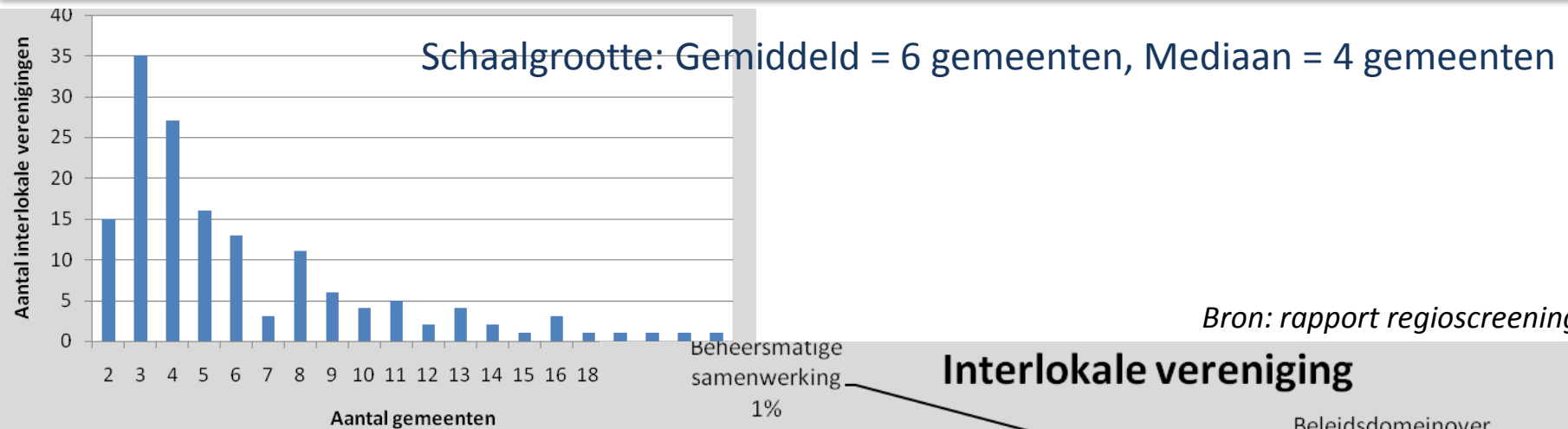
Wettelijk kader samenwerkingsverbanden

- Samenwerkingsverbanden: opgericht met oog op gemeenschappelijke behartiging van doelstellingen van gemeentelijk belang
- Belangrijk uitgangspunt = vrijwilligheid: een gemeente beslist autonoom of ze wil participeren (opgelet: is na engagement niet vrijblijvend!)
- 5 decretale samenwerkingsvormen

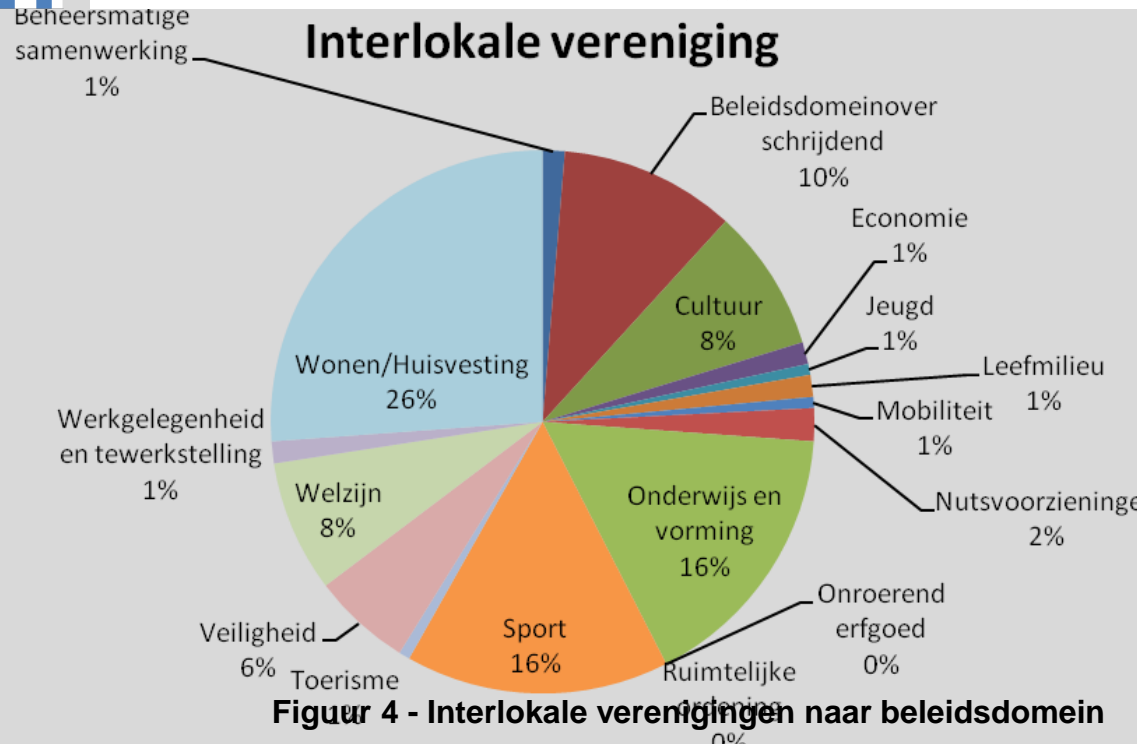
Decretale vormen

Interlokale vereniging (IL)	Projectvereniging (PV)	Dienstverlenende vereniging (DV)	Opdrachthoudende vereniging (OV)	OV met privé- lidmaatschap
Geen rechtspersoon	Rechtspersoon met statuten			
Verwezenlijken project van gemeentelijk belang	Duidelijk omschreven project plannen, uitvoeren en controleren	Duidelijk omschreven ondersteunende dienst, ev. voor meerdere beleidsdomeinen	Uitvoering van één of meerdere duidelijk omschreven bevoegdheden binnen één of meer beleidsdomeinen	Uitvoering van één of meerdere duidelijk omschreven bevoegdheden binnen energie- of afvalbeleid
Geen beheersoverdracht			Beheersoverdracht	
Duurtijd contractueel bepalen	Hernieuwbare periodes van max. 6 jaar	Hernieuwbare periodes van max. 18 jaar		
Eén beheersorgaan		Algemene vergadering, Raad van Bestuur		
Deelname privé is mogelijk	Deelname privé is uitgesloten			Deelname privé mogelijk (Deelnemen in PV, DV en OV niet mogelijk)

Voorbeelden Interlokale vereniging



Bron: rapport regioscreening 2013



Figuur 4 - Interlokale verenigingen naar beleidsdomein

Interlokale vereniging (IL)

A young person with dark hair, wearing a black tank top and grey pants, is captured mid-air performing a skateboard trick on a concrete ledge. The background shows a city square with buildings, parked cars, and other people. The image is overlaid with a semi-transparent blue layer containing text.

- **Waarom?**

- Om een welbepaald project van gemeentelijk belang te verwezenlijken

- **Wie kan deelnemen?**

- Andere rechtspersonen van publiek recht en privaatrecht

- **What's in a name?**

- Toevoegen van de term "interlokale vereniging" aan de naam verplicht

Interlokale vereniging (IL)

- **Grond?**
 - Geen eigen rechtspersoonlijkheid
 - Oprichting op basis van overeenkomst van statutaire draagkracht

Interlokale vereniging (IL)

- **Wat staat er minimaal in die overeenkomst?**
 - duurtijd en eventuele verlenging
 - opzegmogelijkheid
 - eventuele inbreng van deelnemers
 - wijze waarop die inbreng wordt beheerd
 - interne organisatie
 - wederzijdse rechten en verplichtingen
 - financiële repercussies
 - informatieverstrekking aan de deelnemers
 - jaarlijkse evaluatie door de gemeenteraden
 - opmaak van de rekeningen en de bestemming van het resultaat
 - financiële controle en wijze van vereffening

Interlokale vereniging (IL)

A young boy with dark hair, wearing a black tank top and grey pants, is captured mid-air performing a skateboard trick. He is holding the skateboard with both hands, and it is tilted upwards. The background shows a city square with buildings, parked cars, and a fountain. The scene is slightly faded to allow the text to be read clearly.

- **Wie trekt de IL?**

- Aanstellen beherende gemeente
- Daar vestigen zetel
- Vertegenwoordiger van de IL

- **Personeel?**

- Enkel door beherende gemeente
- Zet eigen personeel in
- Volgens voorwaarden in de overeenkomst
- Rechten personeel eerbiedigen

Interlokale vereniging (IL)

- **Hoe de IL besturen?**

- Via beheerscomité

- **Wie zit in het beheerscomité?**

- één afgevaardigde van elke deelnemer
- enkel natuurlijke personen
- deelnemers van gemeenten komen uit gemeenteraad of zijn burgemeester of schepen

Interlokale vereniging (IL)

- **Wat doet het beheerscomité?**

- Overleggen over wijze waarop overeenkomst moet uitgevoerd worden
- Adviezen formuleren voor deelnemende gemeenten
- Rekeningen IL vastleggen en voorleggen aan gemeenteraden
(ter goedkeuring met gewone meerderheid)
- Huishoudelijk reglement opstellen over zijn werkzaamheden
(moet bij de overeenkomst, maar maakt er geen deel van uit)

Interlokale vereniging (IL)

- **Presentiegelden?**

- Is mogelijk per bijgewoonde vergadering
- Maar niet voor burgemeester of schepenen
- Maximum het (hoogste) bedrag dat raadslid kan krijgen voor gemeenteraadsvergadering in een van de deelnemende gemeenten

Wettelijk kader

Interlokale vereniging	Projectvereniging (PV)	Dienstverlenende vereniging (DV)	Opdrachthoudende vereniging (OV)	OV met privé-lidmaatschap
Geen rechtspersoon	Rechtspersoon met statuten			
Verwezenlijken project van gemeentelijk belang	Duidelijk omschreven project plannen, uitvoeren en controleren	Duidelijk omschreven ondersteunende dienst, ev. voor meerdere beleidsdomeinen	Uitvoering van één of meerdere duidelijk omschreven bevoegdheden binnen één of meer beleidsdomeinen	Uitvoering van één of meerdere duidelijk omschreven bevoegdheden binnen energie- of afvalbeleid
Geen beheersoverdracht			Beheersoverdracht	
Duurtijd contractueel bepalen	Hernieuwbare periodes van max. 6 jaar	Hernieuwbare periodes van max. 18 jaar		
Eén beheersorgaan		Algemene vergadering, Raad van Bestuur		
Deelname privé is mogelijk	Deelname privé is uitgesloten			Deelname privé mogelijk (Deelnemen in PV, DV en OV niet mogelijk)

Wettelijk kader – verenigingen met rechtspersoonlijkheid

- Doelstellingen die behoren tot **één of meer beleidsdomeinen**
 - Zetel in een deelnemende gemeente in een gebouw in eigendom van gemeente of samenwerkingsverband zelf
 - Rechtsvorm: **publiekrechtelijke rechtspersoon** waarvan de bepalingen in het DLB zijn vastgelegd
- 

Wettelijk kader – verenigingen met rechtspersoonlijkheid

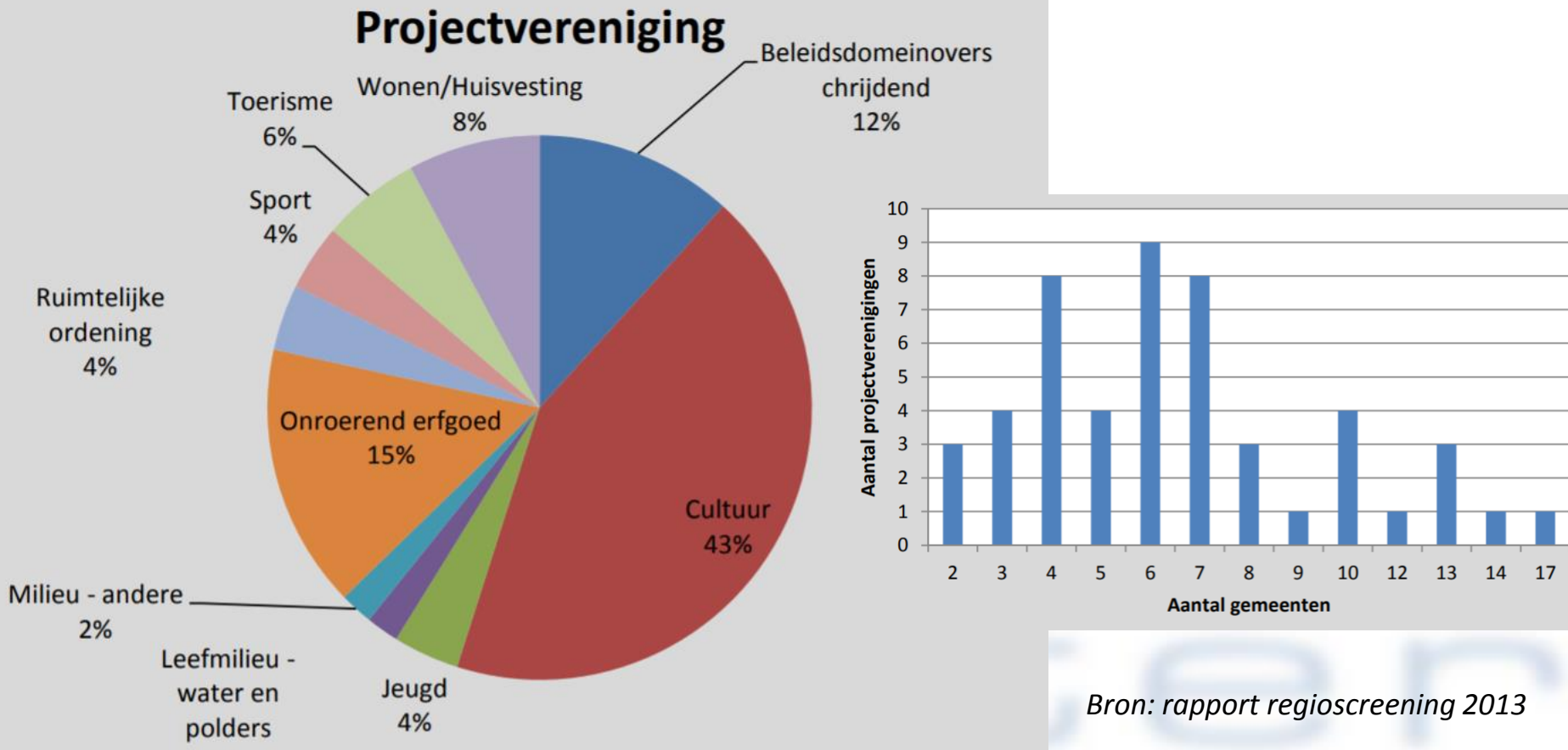
- Voor alles wat niet uitdrukkelijk is geregeld in het DLB, is het **vennootschapsrecht** van toepassing (*vennootschapsvorm coöperatieve vennootschap (met beperkte aansprakelijkheid)*).
- **Onteigeningsmogelijkheden:** kan in eigen naam en voor eigen rekening onteigenen
- Oprichting niet mogelijk in jaar verkiezingen gemeenteraad

Wettelijk kader

Interlokale vereniging	Projectvereniging (PV)	Dienstverlenende vereniging (DV)	Opdrachthoudende vereniging (OV)	OV met privé-lidmaatschap
Geen rechtspersoon	Rechtspersoon met statuten			
Verwezenlijken project van gemeentelijk belang	Duidelijk omschreven project plannen, uitvoeren en controleren	Duidelijk omschreven ondersteunende dienst, ev. voor meerdere beleidsdomeinen	Uitvoering van één of meerdere duidelijk omschreven bevoegdheden binnen één of meer beleidsdomeinen	Uitvoering van één of meerdere duidelijk omschreven bevoegdheden binnen energie- of afvalbeleid
Geen beheersoverdracht			Beheersoverdracht	
Duurtijd contractueel bepalen	Hernieuwbare periodes van max. 6 jaar	Hernieuwbare periodes van max. 18 jaar		
Eén beheersorgaan		Algemene vergadering, Raad van Bestuur		
Deelname privé is mogelijk	Deelname privé is uitgesloten			Deelname privé mogelijk (Deelnemen in PV, DV en OV niet mogelijk)

Voorbeelden Projectvereniging

- Schaalgrootte: Gemiddeld = 6-7 gemeenten, Mediaan = 6 gemeenten



Figuur 6 - Projectverenigingen naar beleidsdomein

Bron: rapport regioscreening 2013

Projectvereniging

- **Waarom?**

Doel is een duidelijk omschreven project te plannen, uit te voeren en te controleren
- **Duurtijd?**

Oprichting voor 6 jaar
verlengbaar met maximum 6 jaar
- **Hoe?**
 - Op basis van gemeenteraadsbeslissingen
 - **bij akte** – oprichtingsakte omvat de statuten



Projectvereniging (PV)

- **Vrijwillig maar niet vrijblijvend!**
 - Uittreding niet mogelijk (*uitzondering: nieuwe fusiegemeente*)
 - Als 1 deelnemer niet wil verlengen, ontbinden noodzakelijk
- **Wie kan deelnemen?**
 - Gemeenten, OCMW's en publiekrechtelijke verenigingen ervan, AGB's en andere samenwerkingsverbanden (opgericht volgens DLB), politiezones & hulpverleningszones
- **Hoe de PV besturen?**
 - Via Raad van Bestuur
 - (! Enige bestuursorgaan – geen dagelijks bestuur mogelijk)

Raad van Bestuur PV

FOKKE & SUKKE WILLEN GEWOON GOED BESTUUR

ER ZOU EIGENLIJK
EEN AUTORITEIT MOE-
TEN KOMEN DIE AL DIE
AUTORITEITEN CON-
TROLEERT.

MAAR VIND
DAAR MAAR
EENS EEN GOEIE
DIRECTEUR VOOR!



Projectvereniging (PV)

- **Wie zit in RvB?**
 - Leden benoemd door de deelnemers
 - Enkel natuurlijke personen
 - Vanuit de gemeenten = gemeenteraadsleden, burgemeesters of schepenen
 - Voorzitterschap enkel door gemeente aangeduide vertegenwoordiger
- **Presentiegeld?**
 - mogelijk (idem IL)

Raad van Bestuur PV



Projectvereniging (PV)

- **Afgevaardigden?**

Statutair per gemeente maximaal 2 leden voorzien:

- 1 stemgerechtigd lid (meerderheid)
 - 1 raadgevend lid (oppositielid – geen invloed op aanwezigheidsquorum)
-
- Vergaderingen RvB: **niet openbaar**, notulen op gemeente raadpleegbaar of digitaal opvraagbaar voor raadsleden

Raad van Bestuur PV

- **Wat doet de RvB?**
 - Enkel bevoegdheid tot beslissingen die expliciet door de deelnemers zijn opgedragen
 - Minimaal het personeelsbeleid
 - Extra optie: dagelijks personeelsbeheer, aanstellen & ontslaan personeel, sanctie- & tuchtbevoegdheid personeel **kan toevertrouwd** worden **aan personeelslid** dat aan het hoofd personeel staat in projectvereniging

Raad van Bestuur PV

- **Wat doet de RvB?**

- Werkingsmodaliteiten RvB opnemen in **huishoudelijk reglement** (bij statuten voegen) – huishoudelijk reglement kan gewijzigd worden door beslissing RvB
- Benoemen accountant met controletaak op de financiële toestand
- Jaarrekeningen vaststellen
- Jaarrekening + activiteitenverslag + verslag accountant voorleggen aan de deelnemers
- Werking te rapporteren aan Vlaamse Regering

Statuten PV

- **Wat moet in de statuten staan?**
 - Statutair maximaal 2 leden voor RvB per gemeente voorzien
 - Wijze van vereffening
 - Afwijkingsmogelijkheden op aanwezigheidsquorum RvB (*niet van toepassing bij wijziging statuten en toetreding*)
 - Register met aandelenverdeling

Statuten PV – wat moet er zeker in?

- Taken RvB (minimum personeelsbeleid)
- Procedure van goedkeuring activiteitenverslag, jaarrekening + verslag accountant
- Duur en de wijze van beëindiging van het mandaat van bestuurders
- **Wijziging statuten en aanvaarding van toetreding** hebben instemming gemeenten nodig (procedure hiervoor bepaald in statuten)

Financiële aspecten PV

- Geen verplichting om maatschappelijk kapitaal te vormen
- Indien wel, vastgelegd door statuten – vast kapitaal bij oprichting in speciën volstorten door de deelnemers
- Kapitaal niet indexeren – vertegenwoordigd door aandelen
- Boekhouding volgens wetgeving op boekhouding ondernemingen

Financiële aspecten PV

- Jaarrekening neerleggen door RvB bij Nationale Bank van België

Tenzij:

regels van de beleids- en beheerscyclus (BBC)
(zoals bij AGB's)

Dan jaarrekening en digitale rapportering ervan bezorgen aan Vlaamse overheid.

Info over het DLB

- <http://binnenland.vlaanderen.be/>
lokaal bestuur & intergemeentelijke samenwerking
- <https://codex.vlaanderen.be/>
Decreet Lokaal bestuur – 22/12/2017 – *gecoördineerde versie*



6. CONCLUSIE

ivlinter

Conclusie

- Intergemeentelijke samenwerking is
 - **Verlengstuk** van het lokale bestuur –
dienstverlening op vraag van lokale besturen of beleidsuitvoering onder regie van RvB
 - Een instrument **van** en **voor** lokale overheden
 - Lokale besturen dienen **zelf te kunnen kiezen**
onder welke samenwerkingsvorm uit het DLB ze wensen samen te werken

Conclusie

- Intergemeentelijke samenwerking is
 - **Algemeen belang** prioritair
 - Permanente **wisselwerking** met het lokale bestuur – betrokkenheid doorheen hele proces
 - Een **sterk instrument** voor de implementatie van lokale bevoegdheden

ZIJN ER NOG VRAGEN?



VINCE